

سرد
مرتبی : عماد الحرکیلی

ارکان اسلام

ذکا برنچیسکی

اشبوریکیه

ما هیئت

ایمان

ما هیئت

اوچونجی طبع

نور
چشمه

ناشری :

معارف کتبخانهسی

قزاندہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على نبينا محمد سيد اسلمين
وعلى آله الاطهار واصحابه الاخيار اجمعين.

(وان اكرم في الانعام اميرة * وهو الذي انشا لكم السمع والابصار والافتدة * قل لعن الارض
ومن فيها * قل من رب السموات السبع ورب العرش العظيم * سيقولون لله (سورة مؤمن) *
واية لهم الارض الميتة احييناها (الاية) * واية لهم الليل نسلخ منه النهار (الاية) سورة بي *

الله تعالى

بز كوز آلدمزده تورغان قلمارنى وكاغدلىرى كوره بز. اويلاب قارىق
اول قلمار، اول كاغدلىر اوز اوزلرندن شولاي قلم كاغد بولوب ياراتقانلر مو
ئله باشقه روشچه نيچك بولسه بار بولغانلر مو؟

موني بلور اوچون توتابزده بر بلگان كشيدين سوراشابز. اول
بز كه قلمارنى هم كاغدلىرىك ياصاوچيسى باردىب ئه يته، هم نيچك ياصاغانلر
سويلاه بيره.

ايندى اويلاب قارىق: اچنده تورا تورغان اويىبز نيچك بار بولغان
آنكده ياصارچيسى بولغانمو؟ ييلگولى آنكده ياصاوچيسى بولغان
موني ده باياغى روشچه سوراشوب بله بز.

اوى اچندن ايشك آلدينه چقساق، بتون ايشك آلدى طول
نرسه كوز بز كه كورونه. آلا رغه ده باياغى روشچه قاراساق، اوز بز
يا كه سوراشوب، آلا رنكده ياصاوچيلارى بار ايكان، حتى كما
ايكان بله بز. شول نرسه لرنى ياخشىلاپ تيكشروب قاراساق
ياصاوچيسى بولغان ايكان، برسى ده اوزندن اوزى بولغان ايكان

ایشك آلدندن چغوب كیتوب تیره یاغزغه قاراساق : اورمانلار ،
تاوولار ، تاشلار ، صولار ، باصولار كوره بز هم بولاردن باشقه یك كوب
رسهل كوره بز . آلارنك ده یاساوچیسی بارمو ؟ آلارنی كم بار ایتكان ؟
— آلارنی الله تعالی بار ایتكان .

باشزنی كوته رب یوغاری قاراساق اوستزده گی كوكنی كوره بز ،
آنك ده یاساوچیسی بارمو ؟ آنی كم بار ایتكان ؟
— آنی ده الله تعالی بار ایتكان .

كوندز بتون دنیانی یاقتورتا تورغان قویاشنك اورنی آلماشقان
كوره بز ، تونله بلهن كوئك یوزنده یك كوب یولدزلارنك ، هم آنی نك
كوچوب یورگانن كوره بز ، آلارنی كم كوچروب یورگوزه هم آلارنی
كم بار ایتكان ؟

— آلا الله تعالی نك قدرتی بلهن كوچوب یوریلر ، آلارنی الله تعالی
بار ایتكان .

اوزبزی تيكشروب قاراساق : كوزورگه كوزبز بار ، ایشورگه قلاقلاربز
بار ، سویله شورگه تلبز بار ، ته نبز بار ، جانبز بار ، اویبز (فكربز) بار ایكانن
بله بز . بولار بزگه قایدن کیلگان ؟ بزگه جان كم بیرگان ؟
— بولارنی بزگه الله تعالی بیرگان . بزگه الله تعالی جان بیرگان .

بولاردن باشقه بز كورمه گان یك كوب نرسهلر باردر . البته بولارنك
مهنك بز یاساوچیسی ویوقدن بار ایتوچیسی بولورغه كیرهك ؟

كوز آلدزده غی نرسهلر نك یاساوچیسی بولغان شیکلی بیرنك ،
كوكنك ده یاساوچیسی بار ، قویاشنك آنی نك ده ، آدملرنك حیوانلرنك ده ،
نوش قورتلارنك ده یار ایتوچیسی بار ، بز كورمه گان و بلمه گان نرسهلر نك ده
بدن بار ایتوچیسی بار . آلارنی یار ایتوچی ، همه سینی یوقدن بار ایتوچی
ت «الله تعالی» در (خدای تعالی ، تگری تعالی در) .

اوشبو همه نرسه نی یوقدن بار ایتکان، همه نرسه نی یاراتقان، تن یاراتقان
جان بیرگان، آدم لر گه عقل بیرگان ذاتنی البته هر قایومز نك بله سبز کیله
هم شول قدر الوغ ذاتنی بلمك هر که گه تیش در (هر عقلی و بالغ بولغان
کشیکه فرضدر).

الله تبارك و تعالی نی برله و

الله تبارك و تعالی بر و باردر. اول اوزینك برلگن بادر و اوچون
وزنی توغری یولغه کوندر و اوچون بزگه محمد علیه السلامنی پیغمبر ایتوب
بیرگان. الله تعالی نی بر دیوب محمد علیه السلامنی آنك حق پیغمبری دیوب
ته یولگان سوز لر گه « کلمه توحید » دیوله در.

کلمه توحید

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ.

معناسی: الله تعالی دن باشقه بوی سونارغه یاراقلی ذات یوق، مگر بر
الله غنه در؛ محمد علیه السلام آنك بند لر گه بیرلگان ایلمچیسیدر.
الله تعالی نك برلگینه اشانوب محمد علیه السلام نك پیغمبر لگینی راست
ته یولگان سوز لر گه « کلمه شهادت » دیوله در.

کلمه شهادت

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

معناسی: چن کوکل بله ن قالمق قیلورغه یاراقلی بر الله غنه ایکنینه تا
یرده من؛ هم محمد (علیه السلام) الله تعالی نك قلی و بند لر گه بیرلگان ایلمچ
ایکنینی راستلیمن و تانقلق یرده من.

اقرار و تصدیق

چن ایمانی بنده بولور او چون یدی نرسه گه ایمان کیلترمک فریضدر .
 برنجی - الله تعالی نكٔ بارلغینه وبرلگینه ایمان کیلترمک ، ایکنچی - الله
 تعالی نكٔ فرشته لرینه ایمان کیلترمک ، اوچنچی - الله تعالی نكٔ کتابلارینه ایمان
 کیلترمک ، دورتنچی - الله تعالی نكٔ پیغمبرلرینه ایمان کیلترمک ، ییشنچی -
 آخرت کونینه ایمان کیلترمک ، آلتنچی - یاخشی ویا مان اشلر نكٔ همه سی
 الله تعالی نكٔ تقدیری بلهن بولووینه ایمان کیلترمک ، یدنچی - قبرلردن قوبارلوغه
 ایمان کیلترمک در .

بو یدی نرسه گه کوشل بلهن اشانوغه « تصدیق - راستلاو » دیوب هم
 شول یدی نرسه گه اشانغانقنی تل بلهن نه ییوگه « اقرار » دیوب نه ییوله در .
 بو یدی نرسه گه اشانوب نه ییولگان سوزلر گه « تفصیل ایمان » دیوله در .

تفصیل ایمان

اَمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكِتٰبِهٖ وَرَسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
 وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِهٖ مِنْ اللّٰهِ تَعَالٰی وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ .

الله تعالی نكٔ بارلغینه وبرلگینه ، الله تعالی نكٔ فرشته لرینه ، الله تعالی نكٔ
 کوندرگان کتابلرینه ، وبنده لر نی توغری یولغه اونددر گه ییبرگان پیغمبرلرینه ،
 بو دنیا توب آخرت کونی بولاچاغنه ، یاخشی ویا مان اشلر نكٔ همه سی الله
 تعالی نكٔ تقدیری بلهن بولووینه ، هم ئولگاندن صوئک یا گمادن تریلوب
 قوبارلماقغه چن کوشلم برلهن اشاندم وایمان کیلتردم .
 ایمان کیلترگان بنده الله تعالی قوشقان اشلر نكٔ ایئک الوغینی ییرینه
 تکورگان بولا والله تعالی نكٔ ایئک الوغ امرینه بوی سونغان بولا ، هم
 سلا منكٔ ایئک یخشی رکنن تورغوزغان بولادر .

الله تعالی همه بزرگه اوزینک ایمانی بنده لرندن بولونی نصیب ایتکای ایدی .

الله تعالی نك صفتلاری

الله تعالی بزنگه = ووزیزگه کورونه تورغان فلاقلار بزرغه ایشوتوله تورغان یا که باشقه چه سیزوب بلونه تورغان نرسه لر نك برسینه ده اوخشامیدر .
الله تعالی نك ذاتینی بلورگه آدم لر نك عقللری ایشومی در . بلکه آنی صفتلاری بله ننگه بلوب بولادر . الله تعالی نك صفتلاری اوشبولادر :

الله تعالی (موجود) باردر . الله تعالی اوزنندن اوزی باردر . بارلغی نك اوّلی و صوکی یوقدر . اوّلدن یوق بولوب صوگنندن بار بولغان توگلدر هم آخرده بر وقت یوق بولاچق توگلدر . الله تعالی دائما بار بولغان هم مگگو بار بولاچقدر . توغوب هم توغدروب بار بولغان توگلدر .
الله تعالی (احد) بردر . تیکدشی ، واوخشاشی (شریکی ونظیری) یوقدر .
یعنی بر الله دن باشقه صفتی بلهن وذاتی بلهن آگا اوخشاغان ایکنچی ذات یوقدر .

الله تعالی (صمد) موگسزدر . بر نرسه نی یوقدن بار قیلوده هم بار نرسه نی یوق قیلوده هیچ کمگه و هیچ نرسه گه محتاج توگلدر .
الله تعالی (حی) ترکدر . ترک بولووی بزنگه شیکلی تن بلهن جان بلهن توگلدر ، اوزینه خاص ترکک بلهن ترکدر .

الله تعالی (قادر) کوچی ییتکوچیدر . اوزی تلگن هر نرسه نی بوادررغه کوچی ییتهدر ، تلهسه برده یوقدن بار ایتهدر ، تلهسه بار نرسه نی یوق ایتهدر .

الله تعالی (عالیم) باگکوچیدر . نه لیگه قدر بولغان نرسه لر نك اشار نك همه نی ، حاضرده گی بار نرسه لر نی هم کیله چکده بولاسی نرسه لر

واشلائر نك همه سینی بلگوچیدر . دیاده کیرهك زور بولسون، کیرهك کچکنه بولسون، نیندی گنه نرسه بولسه ده، نیندی گنه اش بولسه ده همه سی الله تعالی گه ییلگولی هم معلومدر . بولغان و بولاسی نرسه لرنك هیچ برسی الله تعالی دن گیزی (یه شرون) توگلددر . هم دنیا بتکاج نیلر بولاچاغن همه سن بلگوچیدر . الله تعالی (سمیع) ایشتکوچیدر . الله تعالی هر بر تاوشنی ایشتور، کیرهك قانی آواز بولسون، کیرهك ضعیف آواز بولسون همه سینی ایشتکوچیدر : هیچ بر آوازی (تاوشنی) الله تعالی دن یه شرو ممکن توگلددر .

الله تعالی (بصیر) کورگوچیدر . یاقئیده بولغان وقارا گئی ده بولغان نرسه لرنی هم یاقئیده اشله نگان اشلرنی ده قارا گئی ده و یه شرونوب اشله نگان اشلرنی ده همه سن کورور . الله تعالی نك کورووندن هیچ نرسه یه شرون توگلددر . لکن کورووی بزناك کبی کوز برله توگلددر : اوزینه خاص کورو بلهن کوره در .

الله تعالی (متکلم) سویله گوچیدر . پیغمبر لر گه اینگان کتابلر همه سی الله تعالی نك سوزلریدر . الله تعالی نك سویله وی بزناك کبی تل ایله توگلددر . اوزینه خاص سویله و بلهن سویلیدر .

الله تعالی (مرید) تله گوچیدر . همه بولغان نرسه لر الله تعالی نك تله وی بلهن بولغانلارددر ، همه یوق بولغان نرسه لر الله تعالی نك تله وی بلهن یوق بولغانلارددر .

الله تعالی همه کورکام صفتلر بلهن صفتلانغوچیدر . الله تعالی همه کیمچیلک صفتلر دن پاک و منزهددر . بولغان نرسه لر گه، حاضرگی بار نرسه لر گه و بولاچاق نرسه لر گه برسینه ده اوخشامیدر و هیچ نرسه آگار اوخشامیدر و اوخشاماس؛ اورندن، وقتدن منزهددر . الله تعالی ذاتنده صفتنده و قیلغان اشلرنده همه سنده عیب و کیمچیلکلر دن پاک کدر .

بو روشچه الله تعالى نى تانوب الله تعالى نك بارلغينه وبرلگينه اشانو
 «الله تعالى گه ايمان كىلترو» در. الله تعالى گه ايمان كىلترو هر كشىنك
 بورچيدر (هر عقللى وبالغ كشىگه فرضدر).

فرشتهلر

الله تعالى نك بزىنك كوزبزگه كورنى طورغان ونوردن ياراتانان بر
 خلقى باردرد. اول خلق «فرشتهلر» در.
 فرشتهلر الله تعالى نك همه قوشقانن ييرينه ييتكوردلر وهر وقت الله
 تعالى گه بوى سونوب (عبادت قياوب) طورالار. هيچ بر گناه قيلميلار.
 آلارده ايرلك خاتونلق صفتى يوقدر. آلارده آشاو اچو ويوقلاو يوقدر.
 آرالارنده اللهغه ياقتلرى هم باردرد. جبرائيل، اسرافيل، ميكائيل، عزرائيل
 (عليهم السلام) اسملى فرشتهلر الله تعالى گه ايلك ياقن فرشتهلردندر.
 بو روشچه فرشتهلر گه اشانو - فرشتهلر گه ايمان كىترودر.

الله تعالى نك كتابلرى

الله تعالى آدمارنى ياراتقاج، كشى نيچك بولسه ياخشى كشى بولا
 ويندى اش قيلمه يامان وناچار كشى بولاچاغن كورسه تور اوچون اوزىنك
 سوزلرن ايندرگان / هم بنده اوزن نيچك طوتارغه تيش ايكانن بلدىر
 اوچون جبرائيل (عليه السلام) اسملى فرشته آرقلى بندهلر ينه كتابلار يبه رگان.
 الله تعالى نك سوزلرى اينگياج بندهلر ياخشى بولغانلار. آندن صوك بايتق
 وقت اوتكياج بندهلر بو سوزلرنى اونوتقانلار. ياخشى اشارنى تاشا
 ايمان يوللار بلهن يورى باشلاغانلار، آندن صوك الله تعالى ينه اوز
 رحمتى بلهن بندهلر ينه ياخشىلق يوللار ين كورسه ته طورغان ويامان اشا

طیبا طورغان سوزلر ایندرگان زمان آماشغان صایون خلق آماشنوب
بندهلر الله تعالی نك سوزندن طاغن چقغانلار شول روشچه خلق بوزولغان
سایون الله تعالی اوزینك سوزن ایندره کیلگان. الله تعالی نك اوشبو روشچه
هربر خلقغه ایندرگان سوزلرینه « الله تعالی نك کتابلاری » دیوله .

کتابلارده کورسه تلگان یوللار کتابلارنك حکملری دیوله ؛ بنده نك
شول یول بلهن یورووی بنده نك عملی دیوله .

الله تعالی دن بندهلرینه یوزده دورت کتاب ایندرلگان، بو کتابلرنك
ایك الوغاری تورات، زبور، انجیل، قرآن، اسمی دورت کتابدر. بو مشهور
دورت کتابدن باشقه کتابلارغه صحف (کاغذلر) دیوله در.

الله تعالی نك بر کتابی کیلگان زماندن ایکنچی کتابی کیلگانچه شول
کتاب قوشقانچه بولو (شول کتاب بلهن عمل قیلو) بندهلرگه فرض بولغان.
قرآن الله تعالی نك ایك صوك ایندرلگان سوزلریدر. اولده اینگان
کتابلرنك قای بر حکملرینی توقتاتقان (نسخ قیلغان) در. قرآن اینگاج
هر کمگه قرآن قوشقان بوینچه غنه یورو (قرآن حکملری بلهن گنه عمل
قیلو) فرض بولغان در. قرآندن صوك هیج بر کتاب کیله چك توگلدر.
بندهلرگه همیشه قرآن بلهن عمل قیلو فرضدر.

الله تعالی نك بندهلرینه ایندرگان سوزلرینه اوشبو روشچه اشانو « الله
تعالی نك کتابلرینه ایمان کیلترو » در.

پیغمبرلر

الله تعالی خلقنی طوغری یولغه کوندرو اوچون آلارنك آرالارندن
برسینه جبرائیل (علیه السلام) اسمی فرشته آرقلی کتاب ایندرگان هم
اوزندن باشقه لارغه شونی اوگره تورگه قوشقان . شول کشیگه پیغمبر (ا)

تعالی نك رسولى، ایلچیسى) دیوله و آنك كورسه تكان یولی اول پیغمبر نك
دینی دیوله در. وقای بر کشیلر گه، اوزندن الوك کیلگان پیغمبر نك کتابی
بوینجه خلقنی طوغری یولغه اوندهر گه جبرائیل (علیه السلام) آرقلی
قوشلغان. اول کشیلر گه ده پیغمبر (نبی) دیوله در.

پیغمبر لر بز نك شیکلی آدم لر در. پیغمبر لر آشاو اچو بلهن، یوقلاو
اویانو، خاتون آلو وبالا تریه قیلو بلهن صفتلار نالار. و بوندن باشقه دنیا
تورمشلار نده آدمیگه تیش اشلرنی اشله گانلر. وهمه اعضالاری بلهن
آدمیلر گه اوخشاغان ذاتلر در. لکن پیغمبر لر هیچ بر گناه اشله مه گان هم
هیچ بر ناچار لقلاری و دین اشنده خطالاری (یا لغشالاری) بولماغان بنده لر در.
دنیا یار اتلغاندن ییرلی بیک کوب پیغمبر کیلگان، آلارنك نیچه ایکانی
آحق ییلگولی تو گلدر. قر آنده اسماری یادایتولگان پیغمبر لر اوشبولار در:
آدم، ادریس، نوح، هود، صالح، ابراهیم، لوط، اسماعیل، اسحاق،
یعقوب، یوسف، ایوب، شعیب، موسی، هارون، ذوالکفل، داود،
سلیمان، الیاس، الیسع، یونس، زکریا، یحیی، عیسی، محمد (علیهم
الصلاة والسلام).

کتاب ایندر لگان پیغمبر لر هم آلا رغه اینگان کتابلر اوشبولار در:
آدم علیه السلام گه اوز صحف، شیث علیه السلام گه ایلی صحف، ادریس
علیه السلام گه اوتوز صحف، ابراهیم علیه السلام گه اوز صحف ایندر لمشدر.
موسى علیه السلام گه تورات اسملی کتاب، داود علیه السلام گه زبور اسملی
کتاب، عیسی علیه السلام گه انجیل اسملی کتاب، پیغمبر مز محمد علیه السلام گه
قرآن اسملی کتاب کوندر لمشدر.

محمد علیه السلام الله تعالی نك ایك صوگنی پیغمبری در. آنندن
صوگ دنیا بتکانچه یا کیدن پیغمبر کیله چك تو گلدر. محمد (علیه

السلام) گه اویره تلگان یول «اسلام دینی» دیوب آتالادر .
 بو پیغمبرلردن باشقه ذوالقرنین ، عزیز ، لقمان ، حضرتلرینک اسملری
 قرآنده بولسهلرده آلارنک پیغمبرمو توگلمو ایکانلری یك آچق
 یلگولی توگلددر .
 پیغمبرلرگه اوشبو روشچه اشانو - «الله تعالی نك پیغمبرلرینه ایمان
 کیترو» در .

پیغمبر مز محمد علیه السلام

الله تعالی خلقنی توغری یولغه کوندرو اوچون اول خلقنک آراسندن
 برکشیگه جبرائیل (علیه السلام) آرقلی اوزینک سوزلرن ایندرگان . اینک
 صوکه ایندرگان سوزلرن (قرآنی) آخر زمان پیغمبری و بزینک پیغمبرمز
 محمد علیه السلام گه ایندرگاندر .

محمد علیه السلام مکه شهرنده ربیع الاول آیینک اوز ایکنچی کونینه
 قارشى طاک آلدنده توغان (*) هم شول بیرده اوسکاندر .

محمد علیه السلام عرب دیگان خلقنک قریش اسملی قبیله سندن در .
 آتاسینک اسمی عبدالله ، آنک آتاسینک اسمی عبدالمطلب ، آنک
 آتاسی نك اسمی هاشم در . آناسی آمنه بنت وهبدر .

آتاسی ، محمد علیه السلام توغماسدن الوک وفات بولغان . اما آناسی
 محمد (علیه السلام) آلتی یهشکه یتکاج وفات بولغاندر . بوندن صوکه محمد
 علیه السلام باباسی عبدالمطلب تریه سنده تورغان ، باباسی وفات بولغاچ
 آتاسی نك آغاسی ابوطالب تریه سنده قالغان .

(*) شونک اوچون ربیع الاول آیین مولود آیی ، اوز ایکنچی کیجه سن مولود
 کیجه سی دیب ، اوز ایکنچی کونن مولود بهرامی دیوله در . (رسول الله توغان کون بهرامی
 دیک در) .

محمد عليه السلام يهش چاغنده اوق بيك ياخشى خلقلى بولغان، هر وقت
 درست سوزنى گنه سويله گان، هر كىم قاشنده اشانچىلى بولغان. حتى خلق
 آراسنده « امين » (اشانچىلى كشى) ديوب يورتكانلر در.
 محمد عليه السلامگه قرق يهش تولغاچ جبرائيل عليه السلام پيغمبرلك
 كيتورگان والله نك سوزارنى (قر آنى) كيرهك سايون اويرده بارغان،
 وقوم قيله سن توغرى يولغه اوندهرگه قوشقان .
 محمد عليه السلام خلقنى آقرن آقرن حق دينگه اوندى باشلاغان ،
 هم بايتاق كشير ايمان كيتورگانلر. خلق آراسنده « بز ايسكى نرسه لر بزدن
 آيرولمىز » ديوب بيك قانى دشمان بولوب توروچيلارده بولغان .
 محمد عليه السلام مكه خلقن اون اوچ يل حق دينگه اوندهب (پيغمبر
 بولوب) تورغاندن صوك الله تعالى آگا مدينه شهرينه كوچوب بارورغه
 قوشقان. محمد عليه السلام مدينه گه كيتكان .
 محمد عليه السلام نك مدينه گه كوچووينه هجرت ديوله در. (بولغه هجرت
 يلى، شول يلدن باشلاب صانالغان تاريخكه تاريخ هجرى ديوله) محمد عليه
 السلام مدينه شهرينه كوچكچ اون يل خلقنى توغرى يولغه اونده گاندىن
 صوك و خلقغه حق ديتى تمام اويره تكاندىن صوك اون ايكنچى ربيع الاول ده
 دوشبه كون اويله وقتده بوفانى دياندىن آخرت يورينه كوچكاندر. قرآن
 اوشبو يكرمى اوچ يل اچنده آيت آيت ايندرطمشدر.

آخرت كوفى

بو دنيا يوزنده گى بزگه كورنگان نرسه لر، هم بزگه كورنگان
 نرسه لر نك همه سى بر وقت يوق بولاچقدر. الله تعالى اوزينك بار قيلماد
 نرسه لر نك همه سن يوق ايته چكدر. همه نرسه هلاك بولاچقدر. بو وقت

آخرت کونی، زمان آخری، آخر زمان دیوله در. آخر زماننک قایچان بولاسیسی هیچ کماگه یلگولی توگلددر .
 بو روشچه دینانک ته چه گینه، همه نرسه نک هلاک بولاچاغینه اشانو -
 « آخرت کونینه ایمان کیلترو» در .

قبر حاللری

بر کشی ئولسه اول کشینی بیرلیار یعنی توفراق آستینه کوموب قویالار . بو اورنی اول کشینک قبری دیوله در. آدم قبرگه کوملگاج یا که (صوغه باتوب ئولگان شیکلی کشی بولسه) ته نی بر بیرگه اورناشقاچ جانی ته نینه کرور . یاینه منکر ونکیر اسملی ایکی فرشته کیلور . بو فرشته لر اول کشیدن تشرک کم ؟ دینک نیندی دین ؟ پیغمبرک کم ؟ دیوب صورارلار . بو کشی ایمانلی کونی ئولگان بولسه همه سوراغان سوزلرینه درست جواب بیرور . شوندن سوک فرشته لر آنی ماقتارلر وقوتلارلر . اول کشیگه قبری اوجماخ شیکلی بولوب ، آخر زمانغه چه جانی راحتده بولور ، هم قیامت کوننده اوزینک کره سی (اوجماخده غی) اورنن کوروب تورور .
 اگر بنده ایمانسز کونی ئولگان بولسه بو ایکی فرشته نک صوراغان سوزلرینه جواب بیره آلماس . فرشته لر اول کشینی عذاب قیلورلار . اول کشینک قبری تموغ شیکلی بولوب آخرت کونینه قدر جانی عذابده بولور . قیامت کوننده کره سی (تموغ اچنده گی) اورنی هر وقت کورنوب تورور .

تقدیر

الله تعالی همه به لغان نرسه لرنی واشلرنی هم حاضرده گی بار نرسه لرنی هم کیله چکده بولاسی نرسه لرنی هم اشلرنی همه سن بلگوجیدر .

الله تعالی اوزینک بلووی وتلهوی بلهن کیله چکده بولاسی نرسه لر نی
 هم اشارنی ییلگوله ب قویغاندر. الله تعالی نك اوشبو بلووی بوینچه نرسه لر نی
 و اشلر نی ییلگوله ب قویوونیه « الله تعالی نك تقدیری » دیوب نه تیوله در.
 دنیاده بولغان نرسلر وقینغان اشلر همه سی الله تعالی نك تقدیری بلهن
 بولالر. الله تعالی نك تقدیرندن باشقه هیچ بر نرسه و هیچ بر اش بولمیدر.
 الله تعالی تقدیر قیلغان اش هیچ بولمی قالمیدر. هم اول تقدیر قیلماغان اش
 هیچ بر وقت بار بولمیدر. بنده لر نك اوزلری تله ب قیلغان یاخشی اشلریده ،
 یامان اشلریده همه سی الله تعالی نك تقدیری بلهن بار بولادر. چونکه
 بنده نك اوشبو تله گان اشن الله تعالی اول دن بلگانگه کوره آنی ده تقدیر
 قیلغان بولا هم شول تقدیر بلهن بار قیلغان بولادر.
 اوشبو کورسه تاگان روشقه یاخشی ویامان اشارنك همه سی الله
 تعالی نك تقدیری بلهن بولوونیه اشانو « تقدیرگه ایمان کیلترو » در.

ئولگاندن صوڭ قوبارلو

آدملر همه سی ئوله بارالار ، بونی کوز آلد بزده کوره بز. آدملر نی
 ئولتورورگه کوچی بیتکان هم بتون دنیاده غی نرسه لر نی یوقدن بار قیلغان
 الله تعالی بو ئولگان کشیلر نی ده یا گادن ترگورورگه کوچی بیتده در.
 الله تعالی اوزینک قدرتی برلن بر وقت بو دنیانی تروب آنك اورنیه
 ایکنچی کون یاراتاچقدر. بو کوننی یاراتاچ همه نرسه نی یا گادن
 ترگزه چك. همه ته نی الوککی روشینه قایتاروب جان کورته چکدر. هم
 هر کم یوقودن او یانغان شیکلی بولوب قبرلرندن چغاچقلر در. بو روشچا
 همه ته نگه جان کروب قبرلرندن چغولرینه « ئولگاندن صوڭ قوبارلو »
 دیوله در.

همه كشيئك ئولوب توفراق بولغاندن سوڭ ياكي دن تهنلرینه جان
كروب قبرلرندن توروب چغولرینه اشانو - «ئولگاندن سوڭ قوبارلوغه
ایمان كيلترو» در.

قیامت حاللری

قبرار دن قوبارلغان كونگه قیامت كونی دیوله در. قیامت كوننده آدملر
همه سی بریر گه جیولاق قدر. اوشو جیولاق چقیر گه «محشریری» دیوله در.
قیامت كوننده آدملر محشر گه جیولغاچ دنیاده غی همه بلشلیرى و دوست
ایشلیرى، اروغ قرنداشلىرى بلهن كورشورلر. قیامت كوننده هر كمنك دنیادا غی
اشله گان یاخشلیق و یامانلقلاری همه سی هر كمنگه ییلكوئی بولوب تورور.
یامان بندهلر اوزلرینك یامان اش اشله گانللكارینه یك اوكنورلر. دوست
ایشلیرى آلدنده یك اویالورلار.

هر كمنك یاخشلیق و یامانلقلاری الله تعالی حضورنده بر برسی بلهن
چاغشدرلور (اولچه و گه قویوب اولچه نور).

بنده اوزینك یامانلقلاری بلهن الله تعالی حضورینه بارورغه یك اویالور.
یاخشلیقلاری كوب بولغان ایمانلی بندهلرنك یوزلری آچق، اوزلری
بك شاد بولوب یورورلر.

ایمانسز بندهلر توغری جهنگه كرتلور، ایمانلی بندهلر ناچارلقلاری
گمسه توغری جتكه كرورلر. ایمانلی بندهلرنك ناچارلقلاری بولسه، الله
تعالی عنو قیلماسه، ایك الوك گناهلری قدر جهنگه كرتلوب عذاب
یلنورلار، آندن سوڭ جتكه كرورلر.

جنت

الله تعالی بو دنیادن ثله نیچه الوش زور بر راحت یورتی یاراتقان .
 اول یورتنک اچی توری توری یاخشی سرایلار، طاقلی صولی آغم صولار
 بلهن توری باچه لر، دنیاده کوزگه کورمه گان وقلاق ایشتمه گان توری
 توری لذتلی آشاماقلار و اچملکار بلهن تولغاندر. بو یورته « جنت »
 دیوله در. بو یورت راحت یورتی در. بو یورته کرگان کشی الله تعالی نی
 کوره چکدر . (نی روشجه کوره چگی هیچ کمگه معلوم توگلددر) .
 اول یورته کرگان کشی مگگو راحتده قالاچقدر . توزان قدریده محنت
 کوره چک توگلددر . جتده تولم یوقدر .

جهنم

الله تعالی ، راحت یورتی شیکلی اوک ییک زور عذاب یورتی ده
 یاراتقانددر . اول یورته دنیاده هیچ کم کورمه گان و هیچ کمنک عقلینه
 کیلمه گان قاتی عذابلار بارددر . اول یورت « جهنم » در .
 جهنم ده آدمنک گناهینه ، کوره ، دنیاده اشله گان یامان اشرینه کوره
 توری توری عذابلار بولاچقدر .
 جهنمده اوت بلهن عذاب قیلوده بارددر . ایمانلی بنده لرنک عذاب
 ایمانسزلار عذابدن ییکلره ک بولاچقدر . ایمانلی بنده لر گناهاری قد
 عذابلانماچ جهنمدن چغارلوب جتکه کرورلر .
 ایمانسز بنده لر ییک قاتی عذاب اچنده جهنمده مگگو قالورلار .

بناء اسلام

الله تعالی قرآن اسمی کتابین پیغمبر مر محمد علیه السلام که ایند رگان یاخشی بنده بولور اوچون نیندی نرسه لر اشله رگه کیره ک ونیندی نرسه لر دن طیولور غه کیره ک ایکانی اوشبو قرآنده همه سی کورسه تاگان. قرآنده کورسه تلگان یوللار «قرآن حکملری» هم «اسلام دینی» دیوب نه يتوله در. الله تعالی نك برلگینه وبارلغینه اشانوب قرآنده کورسه تاگان یول بلن یورگان کشی مسلم (مسلمان) بولادر.

قرآنده کورسه تلگان ورسول الله (صلى الله عليه وسلم) اویره تکان یاخشی اشارنك ايك الوغارى ييشدر: برنجی - الله تعالی نك برلگینه وبارلغینه هم محمد علیه السلام الله تعالی نك رسولی ایکانینه تانقلق (شهادت) یرمک؛ ایکنچی - هر کون یش وقت نماز او قومق؛ اوچنچی - بای کشی اوزینك مالندن هر یل زکات یرمک؛ دورتنچی - رمضان آینده روزه تومتق؛ یشنچی - حالی یتکان هم بای بولغان کشینك عمرنده بر مرتبه مکه مکرمه گه باروب کعبه الله نی کورووی (حج قیلووی) در. بو یش اشکه «بناء اسلام» دیوب نه يتوله در.

بو یش اشنی راستلاب اشانوب ایمان واعتقاد قیلوب اشله گان کشی چن مسلمان بولادر. بر کشی بو اشارنك برسنگنه اشله مه سه ده چن مسلمان بولمیدر. بو یش اشك هر برسینه اسلام نك رکنی دیوب نه يتوله در، باریسینه بردن «ارکان اسلام - اسلامنك رکنلری» دیوله در.

صحابه‌لر

رسول الله صلی الله علیه وسلم که یواققان وایمان کیلترگان کشیلر که صحابه‌لر دیوب نه تیوله در.

صحابه‌لر رسول الله صلی الله علیه وسلم نی بیک دوست توتقانلار. صحابه‌لر قرآن کریمنی رسول الله صلی الله علیه وسلم دن اویره نگانلار، هم کو گلمرینه بیکله گانلار. قاضی بربری یاققلارغه، تاققلارغه هم تیریلر که یازوب قویغانلار و شول روشچه قرآن کریمنی یوغالدن صاققلانلار. صحابه‌لر اوزلری اویره نگان نرسه‌لرنی باشقلارغه اویره تکانلار. صحابه‌لر دن اویره نگان کشیلر اوزلرندن سوکئی لرغه اویره تکانلار. شول روشچه کیلوب قرآن هم اسلام دینی بو کونگه قدر صاققلانلار در.

صحابه‌لر دن ابوبکر الصدیق، عمر، عثمان، علی، رضی الله عنهم اسملی صحابه‌لر رسول الله (صلی الله علیه وسلم) نك ایك یاققلارندن بولغانلار. بولارغه «چهار یار» خلفاء راشدین» دیوله در. صحابه‌لر (رضی الله عنهم) رسول الله صلی الله علیه وسلم که بیک کوب اشد یاردم قیلغانلار در.

الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه
محمد و آله و صحبه اجمعین.

۶ ولید بن عبد الملک زمانی

ولید آتاسی اولگاچ اورنینه ما کم بولغان. ولیدنڭ زمان حکومتی دولت امویه نڭ بیک آلدە زمانی بولغان. ولید بیک کوب بیبرلرنی فتح ایتنکان، ولید قونداشی نڭ اوغلی عبدالعزیز واسطه سیله مدینه منوره نی عماره قیلغان، رسول الله نڭ مسجدینی زورایتقان هم زینتلیگان کعبه مکرمه نڭ ایشکرینی آلتوندن یاصاتقان شامده بر مسافر خانه و بر خسته خانه یاصاتقان، ولیدنڭ حکومتی نڭ آخر زماننده حجاج وفات بولغان، حجاج زماننده قرآن کریم گه نقطه و هرکه لر قویلغان

۷ سلیمان بن عبد الملک زمانی

سلیمان نڭ حکومتی ایکی گنه یل بولغان. سلیمان نڭ حکومتی زماننده مسلمه بن عبد الملک دیگان کشی استانبولک غلطه طرفندە بولغان عرب جامعنی بنا ایتنکان. سلیمان کوب آشام برلان مشهور بولغان. آخرده معده خسته لسکتن وفات بولغان.

۸ عمر بن عبد العزیز نڭ خلیفه بولغان زمانی

ولید سلامت وقتندە اوغلی ایوبنی اوز اورنینه قالدیرسه ده ایوب تیزدن وفات بولغان آنڭ اورنینه قونداشی عمر بن عبد العزیز خلیفه بولغان. عمر بن عبد العزیز حضرتلری بیک تقوی بولغان آنڭ زمانی خلفاء راشدین زمانینه اوخشاغان بابالاری زماننده قالغان نچار عادتلرنی بترگان. رسول الله نڭ بالالرینه بیک حرمت ایتموچن بولغان. ۱۰۱ نچی سنه ده وفات بولغان رحمة الله علیه.

۹ ایکنچی یزید بن عبد الملک زمانی

ایکنچی یزید ۱۰۱ تا ریخندن ۱۰۵ که قدرلی حاکم بولوب تورغان کیسا کدن خسته لنوب یدی کوندن صوآره اولگان.

۱۰ هشام بن عبد الملک زمانی

هشام ۱۰۵ دین ۱۲۵ که قدر حاکم بولوب تورغان، زمانده کوب بیرلرنی فتح قیلغان آناتولیده سید حسین البطال اسملی غازی روملر برله بیگ صوغشقان استانبولنی محاصره قیلوب ایمپراطرنی توتب آلمان آخبرده شهید بولغان. بو کشی ننگ اسمی حاضرگی کونده بطل غازی دیب مشهوردر. هشام اولگان وقتده خزینه لری مال برله طولو بولسده بورچلی بولوب اولگان.

۱۱ ایکنچی واید بن یزید زمانی

بو ایکنچی ولید فاسق بر آدم بولغان. عمرینی ذوق صفاده کیچورگان ولیدنگ قرآن کریمنی برتمق کبی اشلری اوزیننگ قیامتکه قدر قیامت اسمنی تا ریخده قالدیرغان.

۱۲ اوچنچی یزید بن ولید اول زمانی

اوچنچی یزید زمانی امویلرننگ انقراض غه باشلاغان زمانی بولغان. یزید مملکتنده بولغان چوالولورنی بترورگه طرشسده حکومتی آز وقت بولغانلقد بن اصلاح قیله آلمانان.

۱۳ ابراهیم بن ولید اول زمانی

ابراهیم یتیم کون حاکم بولوب تورغاج حکومت مروانغه کوچکان.

۱۴ ایکنچی مروان بن محمد بن مروان زمانی

امویہ ننگ صوغی حاکمی بولغان مروان بیک اوتکن بیک بہادر بولسہدہ بخنی آلک بولماغان، مروان زماننک ابو مسلم خراسانی خلقینی ابراہیم بن محمد العباس اسمہ اوننگان. صوگرہ ابراہیم وفات بولغان. آندان صوگ قونداشی ابو العباس عبداللہغہ بیعت ایتکانلر. مروان عباسیلرگہ قارشو مرصلغہ ۱۳۰ مک عسکر بیبرسہدہ عسکری عبداللہ بن علی طرفدین مغلوب بولغان. شوندین صوگ دولت امویہ بتکان.

(دولت عباسیہ)

دولت امویہ زمانندہ اسلام مملکتلری بایتاق کیکایتلنگان بولسہدہ ملوک امویہ، رسول اللہ ننگ اهل بیتینہ اذا وجفالدہ بولولری ہم باشقہ نچار اشلری اسلامنی اوزلریندن بیبزرگان ایدی. امویہ ننگ صوگ زمانلرندہ خلقدہ خاندان پیغمبرگہ محبت آرتوب آل عباس طرفینہ ایلانگانلر ایدی. آل عباس — حضرت عباس کہ منسوبدر. حضرت عباس (رضی اللہ عنہ) عبدالمطلب ننگ اوغلی پیغمبرمن ننگ آتاسی برلہ بر طوغمہ قرداشیدر.

۱ ابو العباس عبداللہ السفاح

خلق پیغمبرمن ننگ یقینلرندین بولغان عباسیلردن زور امیددہ تورغانلقلرندین عبداللہ السفاح ننگ حاکم بولوینہ بیک شادلاندرلر. السفاح جووارد، علما، و مشایخ قہ هر وقت احسان قیلہ تورغان بر آدم ایدی. دورت یلدہ سکز آی حکومت قیلوب چیچک خستہ لگندین وفات بولغان.

۲ منصور دوانقی

منصور قزنداشی سفاح وفات بولغاچ آنک اورتینه حاکم بولغان
منصور هر وقتده علماء و مشایخ لربله اولترشقان. بغدادده
کوب مدرسهلر صالدرغان. اول وقتلرده علوم و فنونده ترفی اینکان
روملردن عالملر کیترتوب حکمانک کتابلربنی عربچه گه ترجمه
ایندرگان. عربلردن معلملر بتشکانچه روملردن معلملر توتقان
هچرتدن ۱۵۸ نچی یلده آلتمش اوج باشنده وفات بولغان.

۳ مهدی بالله محمد

مهدی غایت حلیم و مرحمتلی ایدی. حاکم بولغاچ حبسده
بولغانلربی آزاد قیلدی. مکه مکرمه فی عماره قیلوب کیکایتمدی. مهدی
فقراغه بیگ کوب صدقه بیروور ایدی. بر مرتبه حجگه بارغاچ فقراغه
بوزلو شریتلر ایچرتکان، حکومتینک ۱۰ نچی یلده وفات بولغان.

۴ هارون الرشید

عباسیه دولتینک ایک آغله کینکان زمانی هارون ایله اوغللری
الامین، والمامون زمانلری ایدی، هارون زمانده علوم و فنون بیگ
آغله کینکان ایدی. هارون بیگ تقوی آدم بولغان اوز قوی ایله
هر کون ۲۰۰۰ آغچه صدقه بیره ایکان. بر یل حج قیلوب بر یل
صوفش قیلغان هارون هچرتدن ۱۹۳ سنهده وفات بولغان.

۵ الامین بن هارون

الامین هارون وفات بولغاچ آنک اورتینه اولترغان. امین
وفات بولغاچ حکومت قزنداشی مأمونغه قالغان.

۶ المأمون بن هارون

مأمون اوزی علمادان اوز زمانینک حکماسندن ایدی. قاید
برعالم کشینی ایشته آلدرادر ایدی. آنک زماننده بیرنک
توکاره کلگی اثبات ایتلیدی.

۷ المعتصم بالله ابو اسحاق بن هارون

معتصم بالله بیک جووارد کشی بولغان. ۸ یل سکز آی ۸ کون حاکم
بولوب تورغان. حاکم وقتنده سکز شهرنی فتح ایتکان. اوزی
عباسیه نک ۸ نچی خلیفه سی بولغان. ۸ اوغلی ۸ قزی دنیاغه کیلگان.
۴۸ یاشنده وفات بولغان.

۸ الواثق بالله ابو جعفر هارون بن معتصم

معتصمنک اوغلی الواثق بالله آل پیغمبرنی بیک رعایه قیلغان.

۹ جعفر المتوکل علی الله بن المعتصم

متوکل فاسق بولغان. الواثق باللهغه برده اوخشاماغان.

۱۰ المنتصر بالله محمد بن متوکل علی الله

متوکلنک اورنینه اوغلی اولتورغان. حکومنی باری آلتی آی بولغان.

۱۱ المستعین بالله احمد بن المعتصم

محمد المنتصر دین صوگ مستعین بالله حاکم بولغان. حکومنی ۳ یلک
توقز آی بولوب عمری ۳۱ یل بولغان.

۱۲ المعتز بالله زبیر بن متوکل علی الله

معتز بالله باشک جووارد مرحمتلی کشی بولغان. آخیرده ذوق صفاغه مبتلا
بولوب حکومنی آناسی قولنک قالغان. عمری ۲۳ یل حکومنی ۳ یل بولغان.

۱۳ المهندی بالله محمد بن الواثق

مهندی حاکم بولغانده ۳۵ یاشنده بولغان . اوزی بیک تئوری
بیک دیاننلی بولغان .

۱۴ المعتمد علی الله احمد بن متوکل

معتمد یالقار بولغان . حکومت اشرون قارارغه قونداشی
موقفه قوشقان . حکومتی ۲۳ یل عمری ۵۰ یل بولغان .

۱۵ المعتضد بالله بن موفق

معتمد حاکم بولغانده حزینهسندہ باری ۱۸ در هم آنچه
بولغان . معتضدنک ادارهسی یخشی بولغانلقدین اولگان وقتنده
حزینهده ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ دینار قالدرغای .

۱۶ المکتفی بالله علی بن معتضد

مکتفی ده آناسی کی توغری و تدبیرلی بولغان . حکومتی
۶ یل ۱۷ آی عمری ۳۳ یل بولغان .

۱۷ المقتدر بالله جعفر بن المعتضد

مقتدر ۱۳ یاشنده حاکم بولغان . حکومت اشلرینی آناسی
قاراغان . مقتدر مشایخلرنک بارچهسینه وظیفه تعیین اینگان
آل هاشم گه هر یل ۵۰ مک آلتون نفقهک بیرگان . مقتدر
۲۴ یل ۱۱ آی حاکم بولوب تورغان .

۱۸ القاهر بالله محمد بن معتضد

القاهر بالله زماننده زور واقعه بولماغان. حکومتی ۱ یل ۱۱ آی
عمری ۵۲ یل بولغان.

۱۹ الرضی بالله محمد بن المقتدر

رضی بالله عالم هم شاعر بولغان. رضی بالله زماننده عباسیه
حکومتینک ضعیفلهنگان زمانی بولغان.

۲۰ المقتفی بالله ابراهیم بن مقتدر

مقتفی بالله قردا ای رضینک اورنینه حاکم بولغان. مقتفی بالله
زماننده زور آچلق بولغان. بریوک بغدادی نیک بهاسی ایلی آلنون
بولغان. مقتفی ۳ یلده اون بر آی حاکم بولوب ۵۵ یاشنده وفات بولغان.

۲۱ المستکفی بالله بن مستکفی

مستکفی بالله اون یلده دورت آی حاکم بولوب تورغان.

۲۲ المطیع لله فضل بن المقتدر

مطیع بیک حلیم و بیک جومارد بولغان. هرکون فقرغه صدقه لر
بیوه ایکان. اوزی وفات بولماسدین ایکی یل الوک اورنی
اوغلی الطایع باللهغه بیرگان.

۲۳ الطایع بالله عبد الکریم بن مطیع

الطایع بالله هجرتدین ۳۶۳ سنه ده حاکم بولغان. حضرت علی نیک
درباره سون یاصاتقان. عضدالدوله طایع نیک وزیر بولغان. طایع نیک
امری ۶۹ یل بولوب حکومتی ۱۷ یلده ۹ آی بولغان.

۲۴ القادر بالله احمد بن اسحق المقتدر

قادر تقوی و مرحمتی کشی بولغان. هجرتدین ۴۲۲ ۴۲۲ یلک ۸۶
باشنده وفات بولغان.

۲۵ القائم بامر الله عبد الله بن عبد القادر

قائم بامر الله هجرتدین ۴۲۲ ۴۲۲ یلک ما کم بولغان. حکومتی ۴۴ یل بولغان.

۲۶ المقتدی بامر الله عبد الله بن قائم

مقتدینک زماننده عباسیلرنک حکمی بیک آز بیرگه گنه یورگان.
مقتدی ۱۹ یل ما کم بولوب تورغاچ هجرتدین ۴۸۷ ۴۸۷ یلک ۳۸ باشنده
کیسا کدین اولگان.

۲۷ المستظهر بالله احمد بن مقتدی

مستظهر بیک کورکام خلقلی علمانی بیک سیوچان بولغان. مستظهر
زماننده اهل صلیب قدس شریفنی آغانلر. مستظهر ۲۵ یل
۶ آی ما کم بولوب ۴۲ ۴۲ باشنده وفات بولغان.

۲۸ المسترشد بالله فضل بن مستظهر

مسترشد آتاسی اولگاچ هجرتدین ۵۱۲ ۵۱۲ یلک ما کم بولوب
۱۷ یل ۲ آی حکومت اینگان ۴۳ ۴۳ باشنده وفات بولغان.

۲۹ الراشد بالله جعفر بن مسترشد بالله

راشدنڭ زمانه آرتق اھمیتلی اشلر بولماغان. حکومتی ایکی یلده اوج آی بولغان.

۳۰ المقتفی لامر الله محمد بن مستظهر

مقتفی بیک غیرتلی بر کش بولغان. او قورغه بیک هوسلی بولوب علم فقه علم حدیثی بیک اجتهاد برله او قوغان. ۲۳ یل حاکم بولوب هجرتدن ۵۵۵ یله ۶۶ یاشنده وفات بولغان.

۳۱ المستنجد بالله یوسف بن مقتفی بالله

مستنجد بیک تقوی کش بولغان عمرینی عبادتده اوتکارگان. هجرتدن ۵۶۶ یلده ۴۸ یاشنده وفات بولغان.

۳۲ المستفی بنور الله حسن بن المستنجد

مستفی ده آناسی کبی تقوی بولوب آنڭ زمانه اسلام ملکنازنن خطبه لر مستفی اسمینه او قله باشلاغان.

۳۳ الناصر الدین الله احمد بن مستفی

ناصر الدین الله علم ظاهرده عالم هم کامل بولوب علم حدیثدن روح العارفین اسملی بر کتاب یازغان. اسلام ملکنازینڭ بارچه سنه خطبه الناصر اسمینه او قلغان.

۳۴ الظاهر یامر الله محمد بن الناصر

ظاهر حاکم بولوب تورغان زمانه اورتا آسیاده تاتارلرنک
صوغش دوام ایتمک . ظاهرنک عمری ایلی یل قدر بولسه ده
حکومتی پاری ۱۹ آی غنه بولغان .

۳۵ المستنصر بالله منصور بن الظاهر

مستنصر کتاب مطالعة قبلونی هر اشین آرتق کوره ایکن .
بغدادده مدرسه مستنصریه فی یاصاتقان . اوزینک زماننه نظام
چقغان اداره فی ده یولینه قویغان . ۱۶ یلک ۱۱ آی حکومت قبلوب بروقت
جمعه نمازینی اوقعاچ اوزی یاصاتقان مسجدنک اچنه وفات بولغان .

۳۶ المستعصم بالله عبد الله بن مستنصر

مستعصم نک حکومتی دولت عباسیه نک آخیر زماننه بولغان .
مستعصم وفات بولغاچ ده ، بغدادده حکومت ایتمک عباسیلر بتکانلر .
دولت عباسیه بر نیچه وقتلردین صوگ یاشی دن مصرده ظاهر بولغان .
مصرده خلغای عباسیه دن ۱۴ کش حاکم بولسه لرده قوری خلیفه لک
اسمی بران گنه قناعتلر نگانلر . بولارنک ۱۴ نیجی سی بولغان اوچنچس
المتوکل علی الله اسلام خلیفه لکینی سلطان سلیم حضرتلرینه طابشر غار
شوندن صوگ خلفاء اسلام آل عباسدین آل عثمانگه کوچکان .